

Datum raad 2 maart 2023
Datum college 24 januari 2023

Zaaknummer 2273605

Portefeuille Zorg, volkshuisvesting, volksgezondheid
H.J. Compagne

Onderwerp Zienswijze Kadernota 2024 GGD Hart voor Brabant, met daarin het geactualiseerde basispakket

Samenvatting

In de Gemeenschappelijke Regeling van de GGD Hart voor Brabant is opgenomen dat de kadernota 2024 vooraf gaat aan de begroting 2024. De begroting wordt later dit jaar aan de gemeenteraden voorgelegd. In de GGD-kadernota 2024 staan de hoofdlijnen van het werk van de GGD in 2024, met de financiële gevolgen. Tevens is voor 2024 eenmalig het geactualiseerde basispakket opgenomen in de kadernota. Door het geactualiseerde basispakket en de indexering stijgt de inwonerbijdrage van € 37,18 in 2023 naar € 42,01 in 2024.

Naast het geactualiseerde basispakket zijn de volgende speerpunten in de GGD-kadernota 2024 opgenomen: Betere infectieziektebestrijding, leefomgeving bevorderen & beschermen, een aanpak opstellen voor mentale gezondheid bij alle jongeren in het VO en onderzoeken wat er in de publieke gezondheid moet gebeuren voor ouderen. Ook legt de GGD het Algemeen Bestuur in 2023 een visie voor op jeugdgezondheid.

De gemeenteraad kan via een zienswijze aangeven of zij het met de uitgangspunten in de kadernota eens of oneens is en zij kan beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

Programma 7 Volksgezondheid en Duurzaamheid.

Behandeling in commissie

15 februari 2023

Ontwerpbesluit gemeenteraad

Kennis te nemen van de GGD-kadernota 2024, met daarin het geactualiseerde basispakket, en een zienswijze hierop te geven.

Waarom naar de raad

De kadernota is opgestuurd naar de raden vanwege artikel 34 b van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In de GR is opgenomen dat de kadernota vooraf gaat aan de ontwerpbegroting 2024,

die later dit jaar aan gemeenteraden wordt voorgelegd. De gemeenteraad kan via een zienswijze aangeven of zij het met de uitgangspunten in de kadernota eens of oneens is en zij kan beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven.

Aanleiding

In de Wet publieke gezondheid (Wpg) is vastgelegd dat gemeenten zorg moeten dragen voor de instelling en instandhouding van een gemeentelijke gezondheidsdienst. Daartoe stellen zij een openbaar lichaam in, dragen daaraan bevoegdheden en de behartiging van belangen over en stellen middelen ter beschikking. Daarvoor heeft het college de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Hart voor Brabant (HvB) vastgesteld.

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD HvB heeft op donderdag 22 december 2022 het college en de gemeenteraad de kadernota 2024 van de GGD opgestuurd. In de kadernota 2024 schetst de GGD achtereenvolgens het huidige beleid, de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op het beleid voor 2024 en de financiële uitgangspunten voor 2024.

Voor 2024 is eenmalig het geactualiseerde basispakket opgenomen in de kadernota. Het huidige basispakket is voor het laatst aangepast in 2015. Het AB wil het basispakket meer laten aansluiten bij de huidige behoeften. Het moet daarbij niet uitmaken waar iemand woont. Meer uniformiteit tussen gemeenten is wenselijk en nodig. Dat vraagt om diensten die voor alle gemeenten gelijk zijn. Daarom besloot het AB in 2019 om het basispakket te actualiseren. De inhoud van het geactualiseerde basispakket kwam tot stand via sessies met raadsleden en met de inbreng van wethouders en ambtenaren. Het AB stemde er in november 2022 mee in en stelt voor om een aantal diensten te actualiseren die voor alle gemeenten in de regio gelijk zijn.

De kadernota is opgestuurd naar de raden vanwege artikel 34 b van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In de GR is opgenomen dat de kadernota vooraf gaat aan de ontwerpbegroting 2024, die later dit jaar aan gemeenteraden wordt voorgelegd. De gemeenteraad kan via een zienswijze aangeven of zij het met de uitgangspunten in de kadernota eens of oneens is en zij kan beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven.

Argumenten

De speerpunten in de GGD-kadernota 2024 sluiten grotendeels aan bij het coalitieakkoord Meierijstad 2022-2026 en onze huidige gezondheidsnota

De doelstelling van de GGD is als volgt in de kadernota omschreven: 'Gezondheid vanzelfsprekend maken, als prioriteit voor de toekomst. Waarin iedereen een eerlijke kans heeft op een zo gezond mogelijk leven. In een omgeving die ons gezond maakt en houdt. Waarbij gezondheid méér is dan niet-ziek zijn (positieve gezondheid): het gaat over het kunnen omgaan met de uitdagingen in het leven.' Hiermee sluit de kadernota aan bij ons gemeentelijk coalitieakkoord en bij de huidige gezondheidsnota.

Naast deze doelstelling geeft de GGD aan in 2024 in te zetten op de volgende thema's:

- Betere infectieziektebestrijding met extra geld van het Rijk;
- Leefomgeving bevorderen & beschermen, samen met andere Brabantse GGD'en;
- Een aanpak opstellen voor mentale gezondheid bij alle jongeren in het VO;
- Onderzoeken wat er in de publieke gezondheid moet gebeuren voor ouderen. De GGD richt zich op dit moment nog (te) veel op jeugdigen;
- Voor het thema 'seksuele gezondheid' gaat de GGD onderzoeken of de door het Rijk betaalde inzet voldoende is;
- Ook legt de GGD het AB in 2023 een visie voor op jeugdgezondheid.

Deze thema's sluiten aan bij de doelen in ons beleidskader Sociaal Domein, waaronder:

- Meer richten op preventie, waaronder:
 - o Minder kinderen met overgewicht;
 - o Volwassenen en ouderen met overgewicht stabiliseert;
 - o Minder jongeren onder de 18 drinken alcohol, experimenteren met drugs of beginnen met roken;
 - o Volwassenen matigen hun alcoholgebruik;
- Meer inwoners die gebruik maken van de openbare ruimte om te ontspannen, bewegen of ontmoeten;
- Minder inwoners die hinder ondervinden van geluid- of geuroverlast;
- Regiobrede aanpak Gezonde en Vitale Regio (RSA).
- Het streven dat zoveel mogelijk kinderen in Meierijstad gebruik maken van het jeugdgezondheidsprogramma van de GGD.

Een groot deel van deze thema's sluit aan bij ons gemeentelijke coalitieakkoord, gezondheidsnota en/of beleidskader sociaal domein. In de bijlage treft u nadere informatie over de diensten in het geactualiseerde basispakket die aangepast zijn ten opzichte van het huidige basispakket.

Door kennis te nemen van de kadernota is de gemeenteraad bekend met het geactualiseerde basispakket

De gemeentelijke taken die de GGD uitvoert voor de publieke gezondheid staan in een basispakket. Om het geactualiseerde basispakket vanaf 2024 uit te kunnen leggen, is het handig eerst nog aan te geven wat de huidige werkwijze ook al weer is. Tot 2024 geldt nog het huidige basispakket, waarvoor elke gemeente een inwonerbijdrage betaalt. Hiervoor levert de GGD de volgende twee soorten diensten:

- Verplichte diensten uit de Wet publieke gezondheid en de Gemeenschappelijke regeling GGD.
- Lokaal accent taken: dat is een bepaald bedrag dat elke gemeente verplicht is te besteden aan de GGD, maar waar je als gemeente wel de keuze hebt aan welke projecten/diensten/interventies je dat bedrag besteedt.
- Naast de verplichte diensten en lokaal accent taken, zijn er nog de zogenaamde plustaken: eventueel extra in te kopen projecten/diensten/interventies als je dat als gemeente wenst.

Samengevat ziet het basispakket er tot 2024 als volgt uit:

Verplichte diensten	Verplichte diensten uit Wpg en verplichte diensten uit GR GGD	Gemeentelijke bijdrage 2021: € 34,09 Gemeentelijke bijdrage 2022: € 34,90 Gemeentelijke bijdrage 2023: € 37,18
Lokaal Accent	Verplicht bedrag te besteden, maar per gemeente naar keuze in te vullen	
Plustaken	Optioneel in te kopen, aanvullende taken bovenop verplichte diensten en lokaal accent	

Vanaf 2024 geldt het geactualiseerde basispakket. Dat betekent dat de lokaal accent taken verdwijnen. Vanaf 2024 worden de volgende twee soorten diensten gefinancierd vanuit de inwonerbijdrage:

- Verplichte diensten uit de Wet publieke gezondheid en de Gemeenschappelijke regeling GGD. Deze diensten voert de GGD nu al uit, maar de opdracht of de inhoud veranderde

zo, dat dit vraagt om een aanpassing van enkele diensten ten opzichte van het huidige basispakket.

- Daarnaast drie diensten die door het AB zijn gekozen:
 - Nu Niet Zwanger
 - Keuzeaanbod voor ouders van kinderen in kwetsbare situaties
 - Advisering Omgevingsplan en deelname omgevingstafels
- Naast de verplichte diensten en 'diensten gekozen door het AB', blijft voor elke gemeente nog steeds de mogelijkheid bestaan om ook vanaf 2024 plustaken in te kopen.

Samengevat ziet het geactualiseerde basispakket er vanaf 2024 als volgt uit. De diensten met een * zijn aangepast of toegevoegd ten opzichte van het huidige basispakket:

Verplichte diensten	<u>Verplichte diensten uit Wpg</u> Van deze diensten bepaalt de wet dat de GGD ze uitvoert: - Psychosociale hulp bij rampen - Infectieziektebestrijding - Medisch milieukundige zorg - Technische hygiënezorg - Analyse van en inzicht in de gezondheid* - Adviezen over besluiten met gevolgen voor de gezondheid* - Preventieprogramma's* - Ouderengezondheidszorg	Gemeentelijke bijdrage 2024: € 42,01
	<u>Verplichte diensten uit GR GGD</u> Er zijn wetten die taken opdragen aan de gemeente, waarbij zij zelf de uitvoerder kiest. Van de diensten in deze categorie legden de gemeenten in de GR vast dat de GGD ze uitvoert: - Jeugdgezondheidszorg - Lijkschouwen - Toezicht Kinderopvang - Inzet jeugdgezondheidszorg in het netwerk* - Ziekteverzuimbegeleiding* - Openbare geestelijke verzorging	
Diensten die zijn gekozen door het AB	Nu niet zwanger*	
	Keuzeaanbod voor ouders van kinderen in kwetsbare situaties: Stevig Ouderschap, VoorZorg, Voorschoolse Educatie*	
	Advisering omgevingsplan en deelname omgevingstafels*	
Plustaken	Optioneel in te kopen, aanvullende taken bovenop verplichte diensten en 'Diensten gekozen door het AB'	

De kadernota vertaalt de toekomstvisie van de GGD voor 2024 eerst in doelen

In 2023 komt het nieuwe beleidsplan van de GGD op tafel. Dat plan is echter nog niet gereed. Wel treft u bijgevoegd de toekomstvisie, die als opmaat dient naar het nog op te stellen beleidsplan van de GGD. Het beleidsplan wordt in april 2023 opgestuurd, tegelijk met de begroting 2024.

In de gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant wordt gemeenteraden de mogelijkheid geboden zienswijzen te geven

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het DB van de GGD HvB hun zienswijze over de kadernota geven. Het DB voegt deze zienswijzen bij de kadernota en biedt deze ter vaststelling aan het AB van de GGD HvB aan.

Geadviseerd wordt om de volgende zienswijze in te dienen

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld de volgende zienswijze in te dienen: 'De laatste jaren hebben we gezien hoe belangrijk gezondheid is. Daarom zetten we als gemeente veel in op preventie en leefstijl. Positieve gezondheid is daarin het uitgangspunt. De GGD is daarbij een belangrijke samenwerkingspartner voor ons. We hebben de GGD nodig om te werken aan de gezonde basis. Daarom ondersteunen wij de kadernota en het geactualiseerde basistakenpakket, omdat hiermee sprake is van meer uniformiteit tussen gemeenten en omdat aandacht voor een gezonde leefomgeving beter geborgd is. Wel valt het ons op dat we als gemeente Meierijstad behoorlijk meer kosten moeten gaan maken terwijl we, vergeleken met andere regiogemeenten, al veel plustaken inkopen. Deze toename komt onder meer doordat de GGD enkele diensten aan het basispakket aanpast en de inzet op enkele diensten verhoogt. Ons inziens is die verhoging niet nodig, omdat onze ervaringen van de laatste jaren zijn dat we met de huidige inzet en uren ook de doelen bereiken'. Bijgevoegd treft u de brief met zienswijze gericht aan de GGD.

Kanttekeningen

Met het geactualiseerde basispakket zit je als gemeente vast aan de verplichte diensten en de 'diensten gekozen door het AB'. Waar we tot 2024 nog de lokaal accent taken hadden, waarmee we als gemeente lokaal keuzes konden maken, is dat vanaf 2024 niet meer mogelijk. Wel houden we nog de plustaken, waarin we als gemeente de optie hebben extra diensten in te kopen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Participatie

Zowel bestuurlijk als ambtelijk is veelvuldig overleg geweest met GGD over:

- Welke diensten wel/niet in het basispakket
- Wat de (financiële) gevolgen voor onze gemeente zijn

Duurzaamheid

Door het ondertekenen van de Green Deal Duurzame Zorg onderschrijft de GGD het belang van duurzaamheid. In 2024 maakt de GGD zichtbare keuzes en rapporteert daarover. Hierbij loopt de GGD vooruit op de Europese richtlijnen:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/01/13/afspraken-in-de-green-deal-duurzame-zorg>

Financiële toelichting

De GGD stelt voor de gemeentelijke bijdrage per inwoner te verhogen naar € 42,01

Bijdrage basispakket 2023	€ 37,18
Actualisering basispakket	€ 2,21
Indexering 2024	€ 2,62
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2024	€ 42,01

De prognose van de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 is gebaseerd op:

1. Bijdrage 2023 ad € 37,18 plus een extra bijdrage voor de actualisering van € 2,21. De bijdrage voor de actualisatie bedraagt € 5,32, maar dit wordt verrekend met het deel van lokaal accent ad € 3,11 wat al in de inwonerbijdrage zat. Per saldo komt er voor de actualisatie van het basispakket daarom € 2,21 bij.
2. Indexering 2024: voor het bepalen van de nominale ontwikkeling wordt het systeem van de gemeente Tilburg gehanteerd. De raming van Tilburg resulteert in een voorlopige indexering van 6,66%. In april 2023 worden de definitieve cijfers bekend en verwerkt in de begroting van 2024.

3. Aantal inwoners betreft voorlopige CBS cijfers 1 september 2022 (83.549 gemeente Meierijstad). Bij begroting 2024 worden de inwonersaantallen 1 januari 2023 gebruikt. Ook het aantal inwoners zorgt ervoor dat de totale bijdrage aan de GGD toeneemt.

Totaal bedrag en dekking

In de kadernota 2024 van de GGD is voor Meierijstad een totale gemeentelijke bijdrage voor 2024 geraamd van € 3.509.893. Dit is een verhoging van € 439.000 ten opzichte van 2023 en komt door de genoemde indexering, stijging van het aantal inwoners en verruiming van het basistakenpakket. De extra kosten kunnen voor een bedrag van € 254.000 worden gedekt uit de stelpost indexering van de gemeente. € 75.000,- van de plustaken die we in 2023 inkopen, valt vanaf 2024 in het geactualiseerde basispakket. De extra kosten van € 110.000 die dan overblijven en waarvoor geen dekking is, nemen we mee in de kadernota 2024 van de gemeente Meierijstad. Dit is een maximum bedrag. Dit bedrag kan nog lager worden. Mogelijk kunnen we de financiën die we vanuit het Rijk ontvangen voor de Brede specifieke uitkering (Brede spuk), hiervoor inzetten. Ook gaan we in 2023 kritisch kijken naar de huidige ingekochte plustaken. Is het noodzakelijk om die ook voor 2024 in te kopen? Ook dat kan het bedrag van € 110.000,- mogelijk doen verlagen.

Huisvesting

De GGD HvB opent in 2023 het nieuwe gezondheidsplein in Uden als laatste regionale (her)huisvesting. Eerder kwamen er nieuwe vestigingen in Den Bosch, Tilburg, Waalwijk en Oss. Dit leidt tot een jaarlijkse structurele besparing van € 450.000. Na het datalek in 2021 is de organisatie versterkt (kosten € 250.000 per jaar) door een betere bescherming van persoonsgegevens. De besparing op huisvesting wil het AB hiervoor inzetten én voor het opvangen van een deel van de financiële effecten van het onderhoud van het functieboek.

Planning

- De kadernota 2024 is op 22 december 2022 besproken in het DB van de GGD HvB.
- De zienswijze van gemeenteraden wordt naar het AB gestuurd, zodat deze bij de definitieve vaststelling van de kadernota 2023 kan worden meegewogen. Uiterlijk 23 maart 2023 moet het AB alle eventueel in te dienen zienswijzen hebben ontvangen.
- Het AB van de GGD stelt de kadernota 2024 op 24 maart 2023 definitief vast.
- Eind april 2023 worden de conceptjaarstukken 2022 en de ontwerpbegroting 2024 naar de gemeenteraad en het college gestuurd.

Rechtsbescherming

Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie

Het AB en DB van de GGD monitoren en sturen op de inzet van de GGD op deze ontwikkelingen. Tevens stelt de GGD voor om in het basispakket extra in te zetten op 'analyse en inzichten'.

Bijlagen

1. Kadernota 2024 GGD Hart voor Brabant
2. Aanbiedingsbrief kadernota 2024 GGD Hart voor Brabant
3. Toekomstvisie GGD
4. Nadere toelichting diensten in geactualiseerd basispakket die zijn aangepast
5. Zienswijze gemeenteraad op kadernota 2024 GGD Hart voor Brabant

Onderliggende documenten

-

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 24 januari 2023

Gelet op artikel 34 b van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Besluit gemeenteraad:

Zienswijze te geven op de GGD-kadernota 2024, met daarin het geactualiseerde basispakket.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 2 maart 2023

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

A.F.J. Franken MSc

ir. C.H.C. van Rooij